

Goed dat je er bent! We beginnen 12u

U N R A V E L

veiligheid nl
kenniscentrum letselpreventie

Fietsveiligheid: fietshelmen & fatbikes

Neuromarketing lunch-webinar

UNRAVEL

Het probleem

NOS Nieuws • Dinsdag 18 juni, 09:21

Tientallen gemeenten en organisaties willen actie tegen opgevoerde fatbikes

Slachtoffers fatbike-ongeluk zijn meisjes van 8 en 13 jaar oud

17 juni om 14:08 • Aangepast 28 juni om 07:08

Detlef van der Velde • 3rd+
Traumachirurg bij St. Antonius ziekenhuis Medisch Manage...
1d • Edited •

Follow

Daar komt die dan de rubriek:
'Fatbike letsel onder de aandacht!'

De nachtdienst van [Martijn Cats](#) was maar net begonnen. Ambulance melde een jongere aan na fatbike ongeval. Op de SEH [St. Antonius Ziekenhuis](#) aangekomen blijkt hij in hoge snelheid de stoep te hebben geraakt.

Hard op zijn hoofd gevallen en borstkast terecht gekomen en behoorlijk wat schaafwonden. Na screening blijkt op de CT beelden een schedelbreuk van af zijn rechter oor tot zijn achterhoofd, wat gekneusde ribben en schaafwonden. Hij vraagt overigens telkens dezelfde vragen wat veroorzaakt wordt door een flinke kneuzing van zijn hersenen.

Herstel zal wel even duren en sommige schedelhersens letsels herstellen ook niet. Wij duimen dat het goed komt.

Wij moeten toch iets veranderen:

1. Helmplicht
2. Leeftijdsgrens
3. Handhaving

[#ermoetietsmetdefatbikes](#) [#antoniuziekenhuis](#)
[#fatbikeletselonderdeaandacht](#)

[See translation](#)

Iedereen zou een fietshelm moeten dragen, vindt traumachirurg Jeroen Poos: 'Botten kunnen we repareren, hersenletsel niet'

Amsterdam

NL

Amsterdam vraagt Tweede Kamer om maatregelen tegen opgevoerde fatbikes

18 juni 2024, 07:16 uur • Aangepast 19 juni 2024, 11:28 uur • Door: Bas Velzel

Gemeente Amsterdam vraagt samen met zo'n vijftig andere gemeentes, de Fietzersbond en een aantal artsorganisaties de Tweede Kamer om maatregelen te nemen tegen opgevoerde fatbikes. Ze vragen onder andere om een verbod op de verkoop van de opgevoerde fietsen en om te onderzoeken of het mogelijk is om een minimumleeftijd in te voeren.

Het probleem

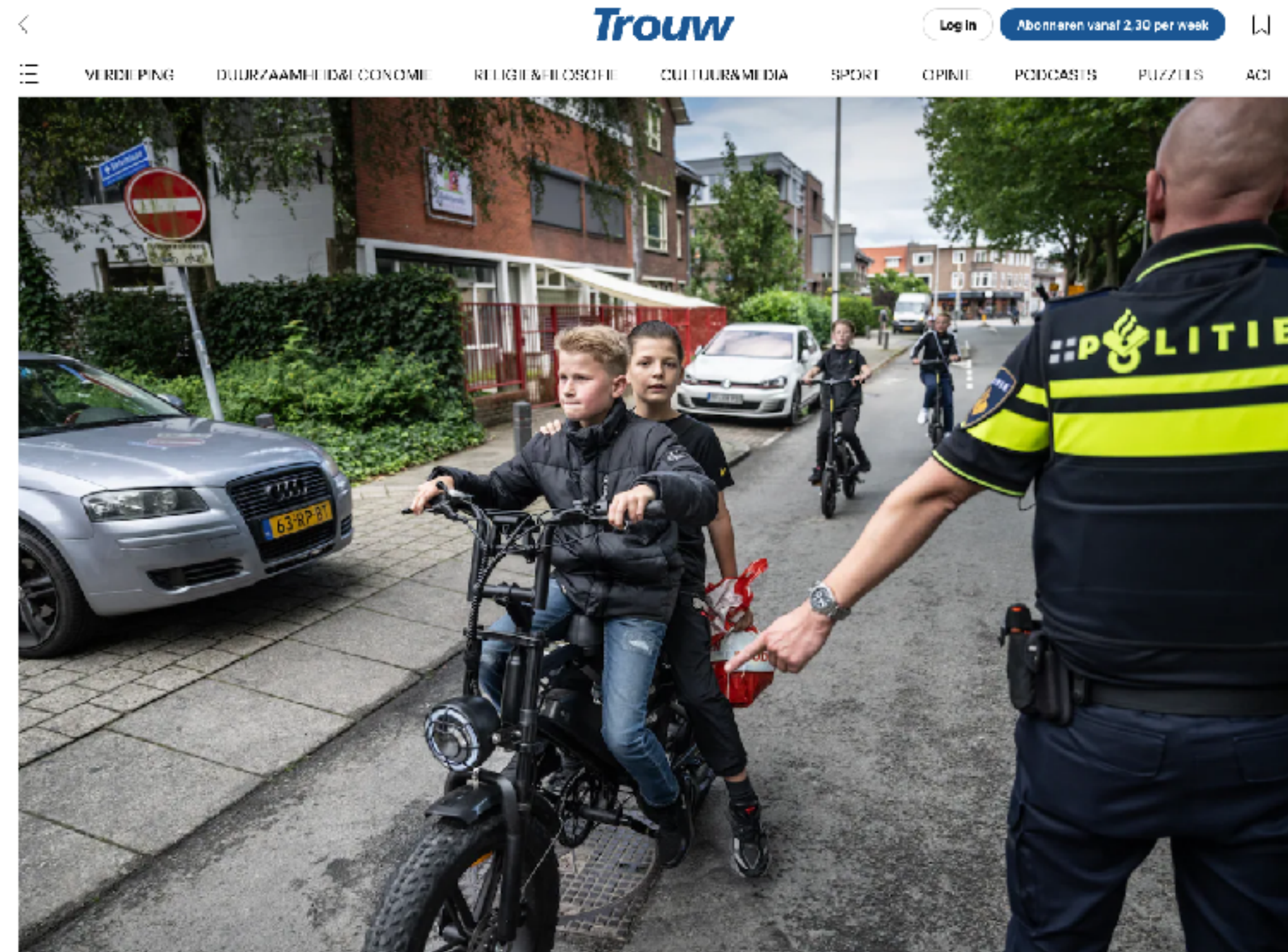
RTV
Utrecht

Voorpagina Sport Kijk Radio M Utrecht Podcasts Bureau Hengeveld

Leeftijdsgrens en verbod op opgevoerde fatbikes: Veilig Verkeer Nederland vindt het niet genoeg

Sanne Eijkelboom

19 juni, 06:00 • 3 minuten leestijd

Een politieagent wijst jongeren op een fatbike naar een hallerbank, waar ze hun rijwiel moeten laten controleren. Beeld: Koen Verheijden

Verkeersveiligheid

Kunnen tieners veilig op fatbikes rijden? Eigenlijk niet, zegt de neurowetenschap

Tieners op fatbikes komen vaker op de spoedeisende hulp terecht, en dat is gezien de ontwikkeling van hun hersenen niet zo verrassend. 'De meeste 10- tot 14-jarigen hebben nog niet genoeg vaardigheden om zich op de fatbike te redden.'

Hoe maak je fietsen aantrekkelijk en veilig? 'Ik ben te ijdel voor een helm'

NOS Nieuws • Woensdag 10 april, 00:01 • Aangepast woensdag 10 april, 10:42

Weer meer fietsers omgekomen, organisaties willen meer helmen zien

Doetinchem scoort rampzalig op fietsveiligheid, Fietsersbond luidt noodklok

Unravel Research

Onderzoek

Meet wat je klant echt vindt met neuromarketing-methoden als Eye Tracking en EEG.

Unravel Academy

Training

Ontdek de laatste neuromarketing-inzichten over jouw vakgebied.

Unravel Behavior

Advies

Advies over gedragsbeïnvloeding in marketing en maatschappij.

veiligheid nl

kenniscentrum letselpreventie

VeiligheidNL is hét kenniscentrum voor letselpreventie en zet zich al 40 jaar in om het leven van miljoenen mensen veilig(er) te maken door veilig gedrag in een veilige omgeving te stimuleren. Om impact te kunnen maken richten we ons op de meest voorkomende en meest ernstige letsels, waar preventie belangrijk én mogelijk is. Dit doen we vanuit de programma's Valpreventie, Gehoorschadepreventie, Sportblessurepreventie, Verkeersveiligheid, Productveiligheid én Kinderveiligheid.

Fietsongevallen in 2023

Landelijke cijfers SEH-bezoeken

120.000

verkeersslachtoffers

76.400

fietsluchtoffers
(63% van totaal)

48.700

met ernstig letsel¹

Aard van het fietsongeval

70%
eenzijdig
ongeval

21%
botsing met andere
verkeersdeelnemer

7%
botsing met
obstakel

12-17 jarigen

vormden **12%** van alle
fietsluchtoffers.

Stijging van **41%** in de periode 2014-2023
van aantal slachtoffers met **ernstig letsel.**

Ongevallen

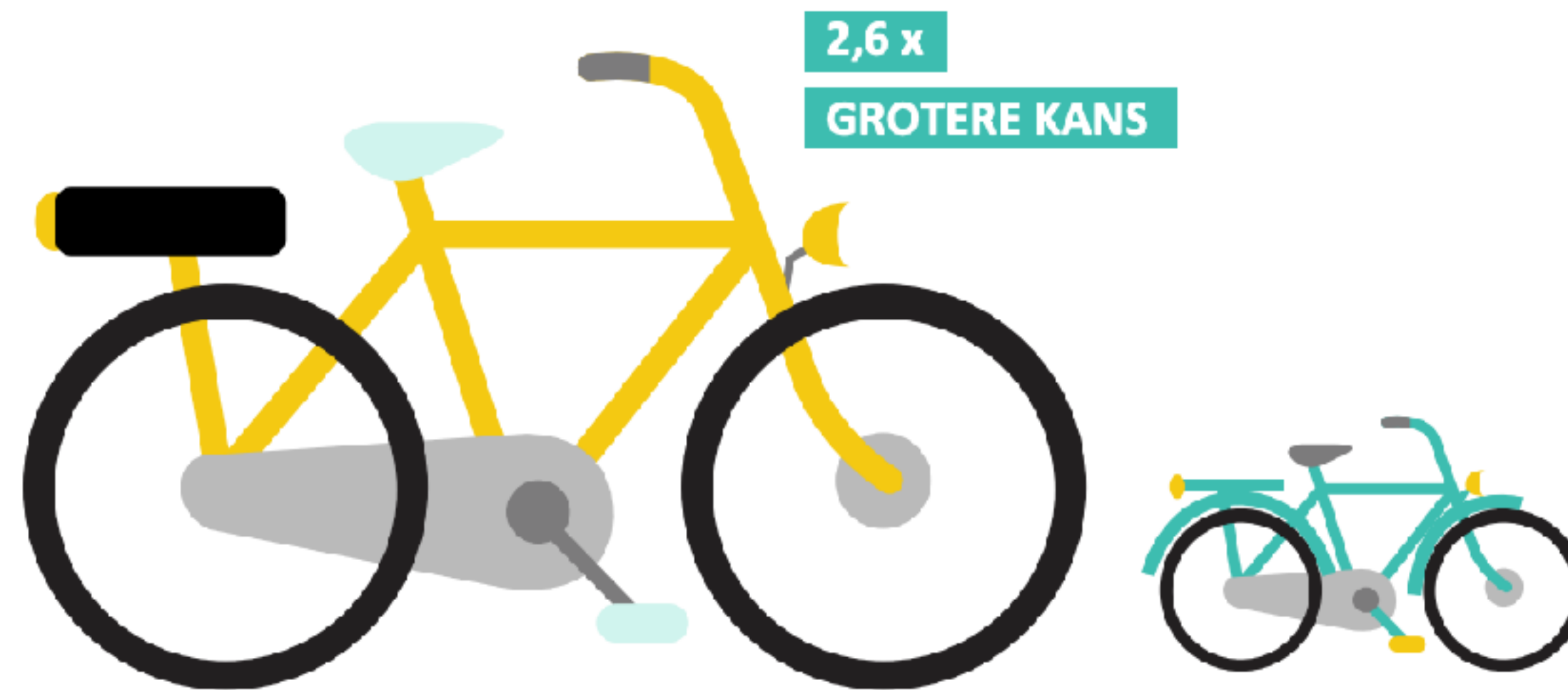

2,6 x
GROTERE KANS

TeamAlert

12-17 jarigen hebben op een elektrische fiets een **2,6 keer** grotere kans om op de spoedeisende hulp te belanden, dan op een reguliere fiets.

Ongevallen

12 - 17 jarigen hebben op een **elektrische fiets** een **2,6 keer grotere kans** om **op de spoedeisende hulp te belanden**, dan op een reguliere fiets.

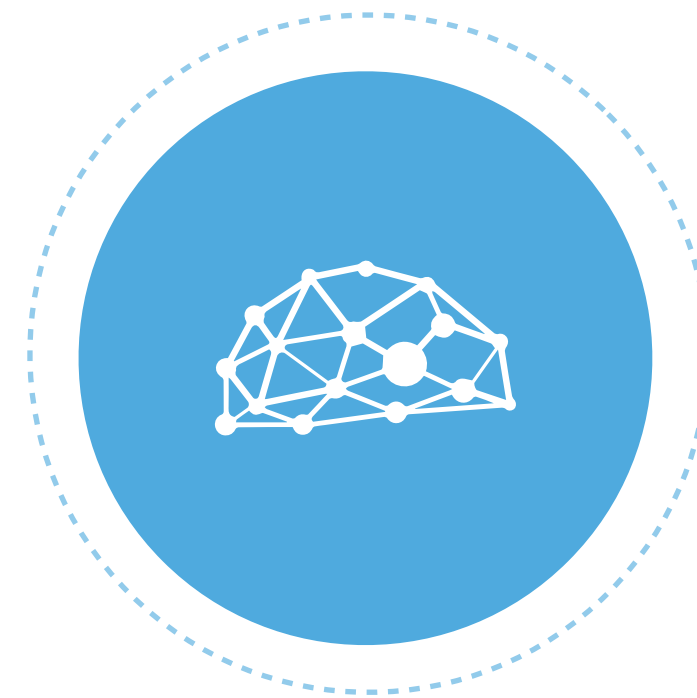

Webinar fietsveiligheid: fietshelmen & fatbikes

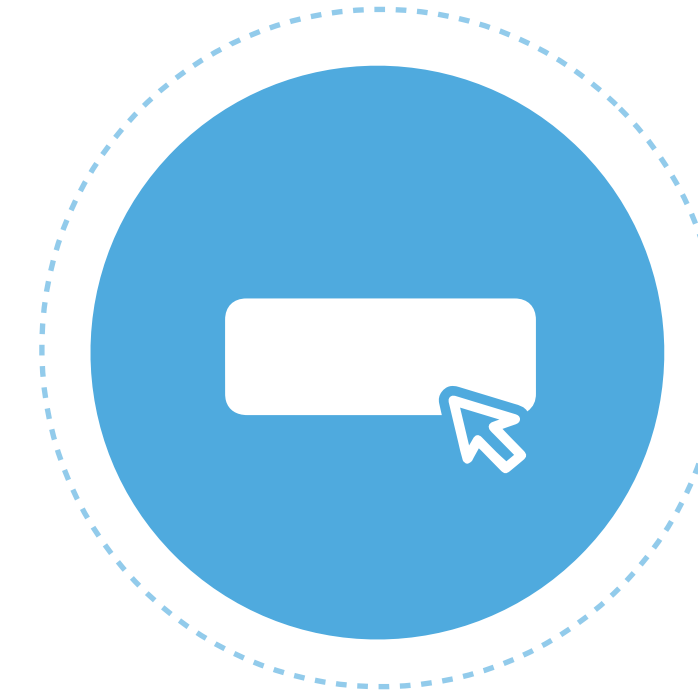
Topics van vandaag

Wat zijn de drijfveren achter het probleem?

Wat is er al gedaan: do's and don'ts

Op naar effectieve gedragsverandering: de route naar succes

Wat wordt er gezegd?

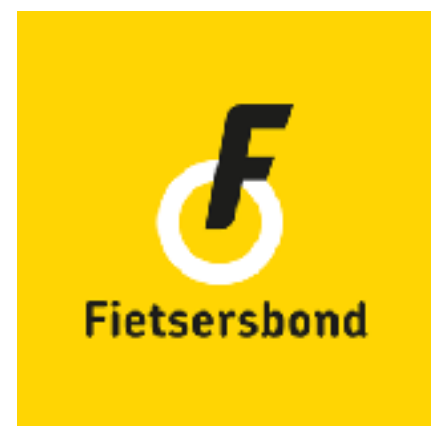
veiligheid.nl

“ Een verbod op de opgevoerde elektrische fiets voor kinderen onder de 16 jaar. ”

“ Handhaven, verbod op opvoeren en informeren over regels opvoeren en de bijkomende risico's. ”

Rijksoverheid

“ Tegen helmplicht, minder mensen zullen de fiets pakken en bewegingsarmoede zal stijgen. ”

“ Verbod op verkoop van opgevoerde fatbikes en invoeren minimum leeftijd. ”

✘ Gemeente
✘ Amsterdam
✘

Nederlandse
Vereniging van
Spoedeisende Hulp
Artsen

“ Voorlichting over belang helmen dragen. ”

“ Ouders oproepen na te denken over het geven van een fatbike aan kinderen. ”

VEILIGVERKEER

“ Stoppen met samenwerkingen dealers die illegale opvoersetjes verkopen. ”

Fatbikeproducenten

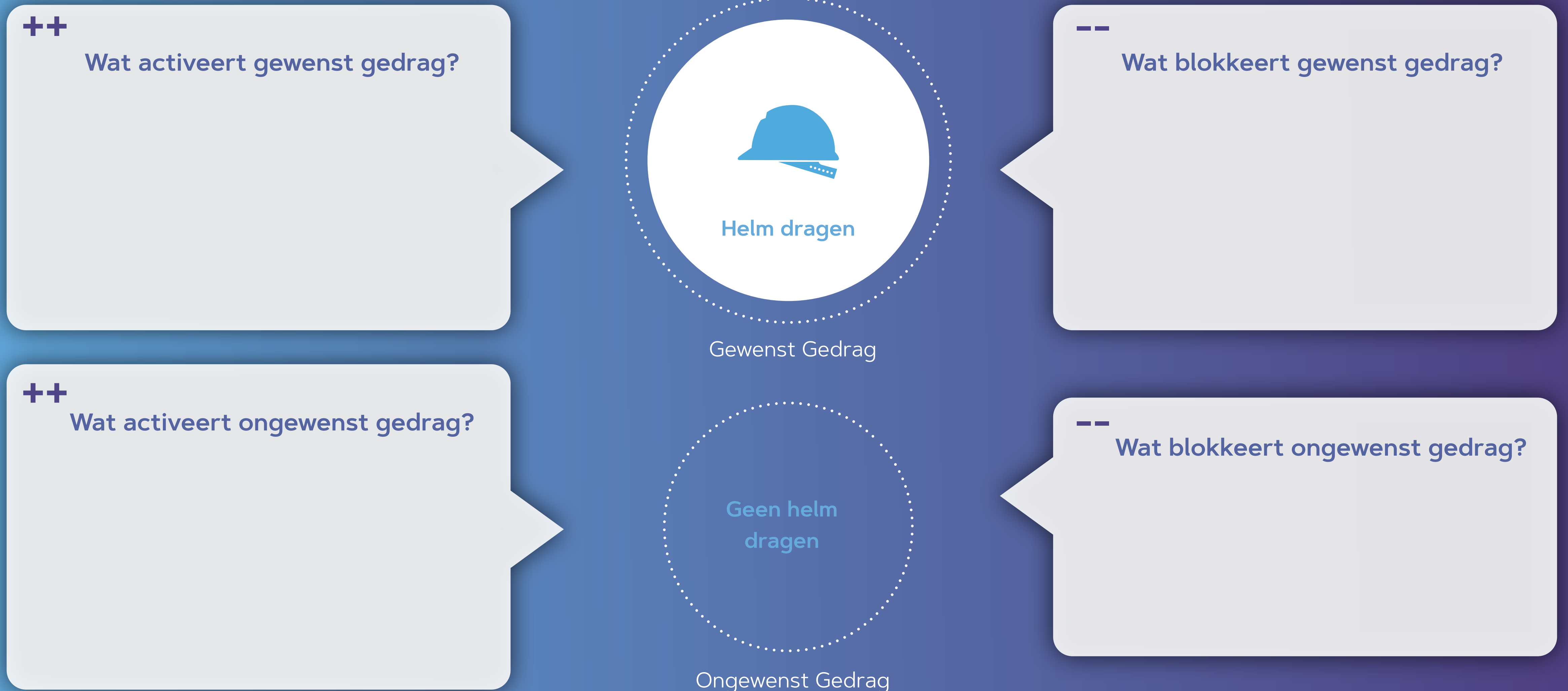

UNRAVEL

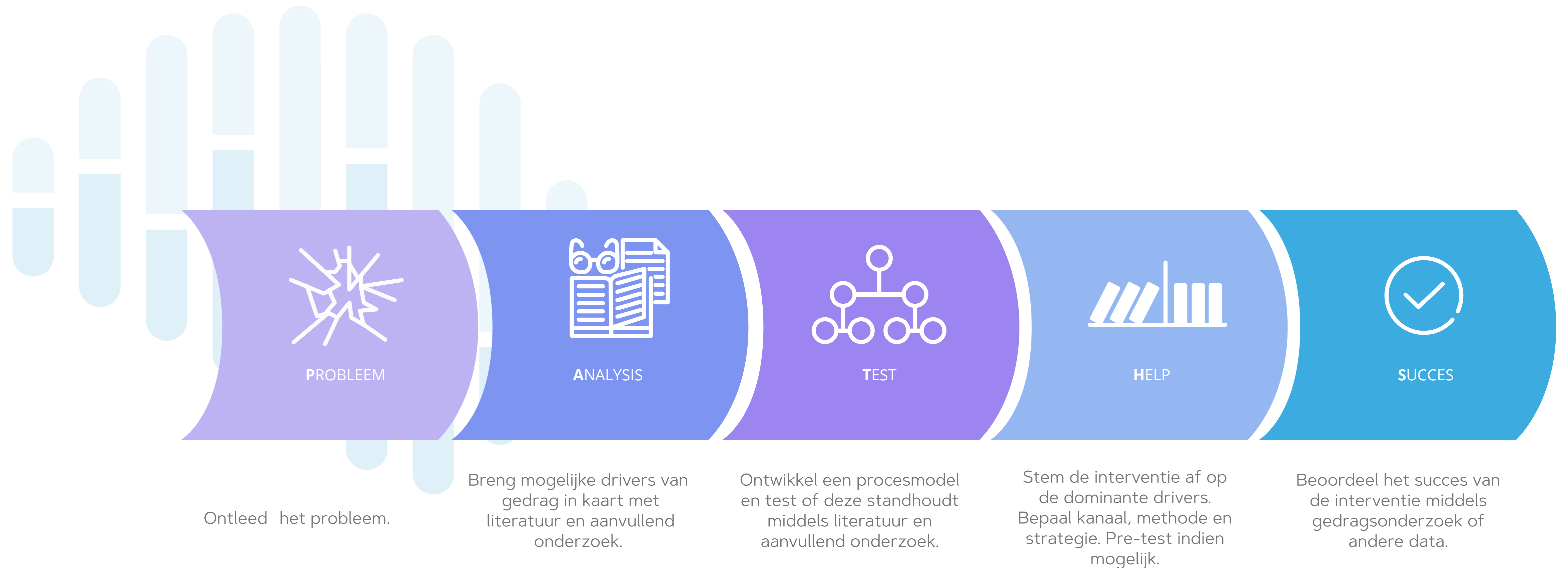
Zijn dat wel de juiste oplossingen voor dit probleem?

Driver Analyse. Totaaloverzicht

Effectieve beïnvloeding. **Het PATHS model**

Driver Analyse. Totaaloverzicht

++

Wat activeert gewenst gedrag?

- Helmen gratis uitdelen.
- Verhoogde risicoperceptie

Gewenst Gedrag

--

Wat blokkeert gewenst gedrag?

- Oncomfortabele helm.
- Haar gaat in de war.
- Niet stijlvol.
- Hoge kosten van een helm.
- Bang voor commentaar van anderen.

++

Wat activeert ongewenst gedrag?

- Weinig mensen dragen een helm.
- Mensen zien het risico niet.
- Gewoonte om geen helm te dragen.

Ongewenst Gedrag

--

Wat blokkeert ongewenst gedrag?

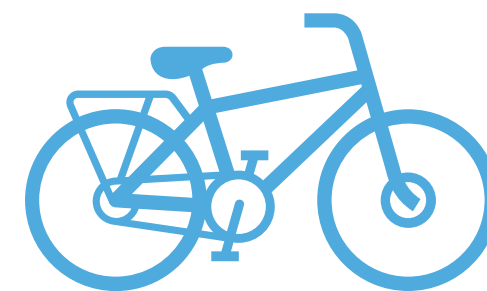
- Angst (mits aanwezig)
- Negatieve ervaringen (mits aanwezig)
- Wet en regelgeving

Driver Analyse. Totaaloverzicht

++

Wat activeert gewenst gedrag?

- Leeftijdsgrenzen e-bikes
- Helmplicht
- Bewuste aandacht
- Focus/concentratie

Veilig
fietsgedrag
E-bike

Gewenst Gedrag

--

Wat blokkeert gewenst gedrag?

- 'Stoere' gedragingen.
- Complex om op ander verkeer te anticiperen.
- Overschatting rijvaardigheden.
- Optimism bias
- Afleiding (niet alleen telefoon!)

++

Wat activeert ongewenst gedrag?

- Opvoeren van e-bike of fatbike.
- Tieners kunnen complexe situaties met hoge snelheden (al boven 20km/u) niet verwerken.
- Verminderde gevarenherkenning.

Roekeloos
rijgedrag

Ongewenst Gedrag

--

Wat blokkeert ongewenst gedrag?

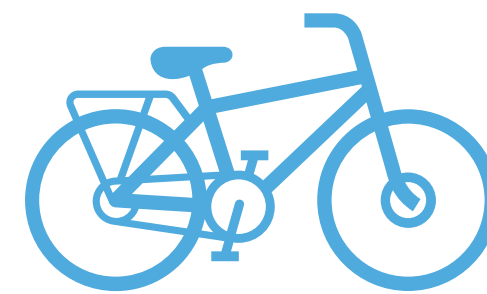
- Angst (mits aanwezig)
- Negatieve ervaringen (mits aanwezig)

Driver Analyse. Totaaloverzicht

++

Wat activeert gewenst gedrag?

- Leeftijdsgrenzen e-bikes
- Helmplicht
- Bewuste aandacht
- Focus/concentratie

Veilig
fietsgedrag
E-bike

Gewenst Gedrag

--

Wat blokkeert gewenst gedrag?

- 'Stoere' gedragingen.
- Complex om op ander verkeer te anticiperen.
- Overschatting rijvaardigheden.
- Optimism bias
- **Afleiding (niet alleen telefoon!)**

++

Wat activeert ongewenst gedrag?

- Opvoeren van e-bike of fatbike.
- Tieners kunnen complexe situaties met hoge snelheden (al boven 20km/u) niet verwerken.
- Verminderde gevarenherkenning.

Roekeloos
rijgedrag

Ongewenst Gedrag

--

Wat blokkeert ongewenst gedrag?

- Angst (mits aanwezig)
- Negatieve ervaringen (mits aanwezig)

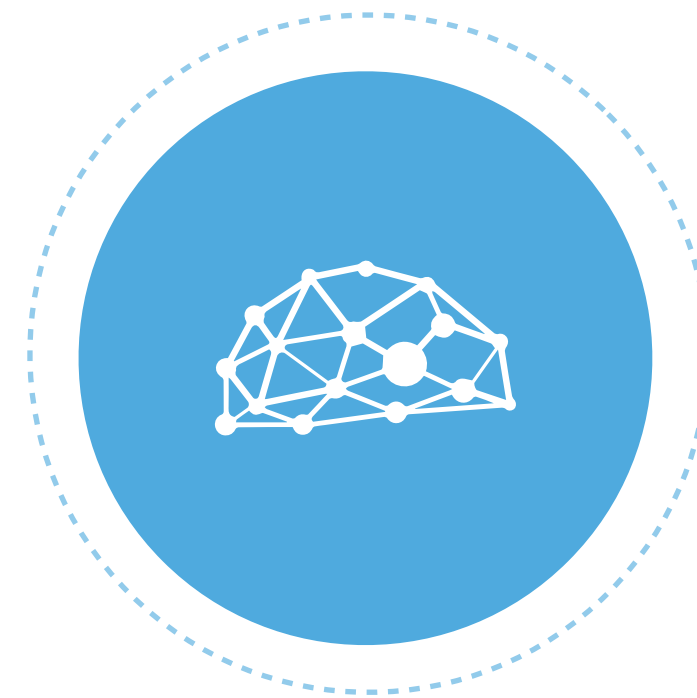

Webinar fietsveiligheid: fietshelmen & fatbikes

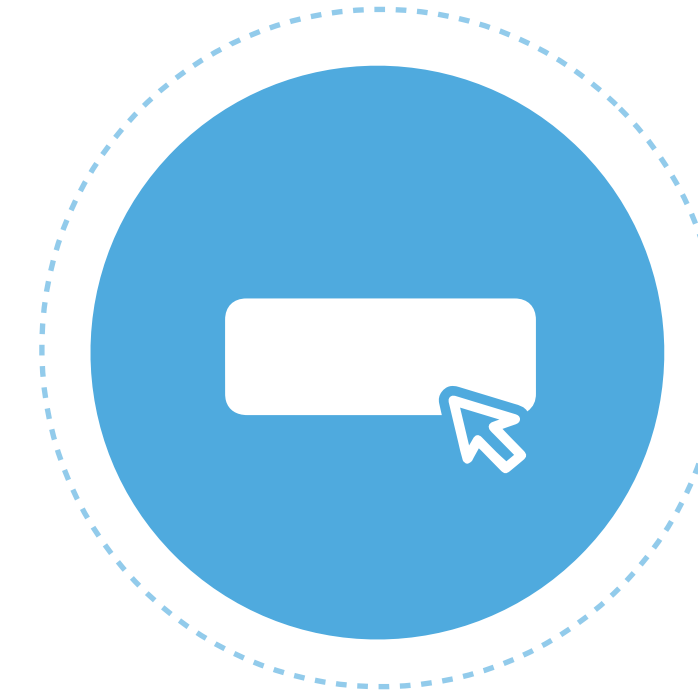
Topics van vandaag

Wat zijn de drijfveren achter het probleem?

Wat is er al gedaan: do's and don'ts

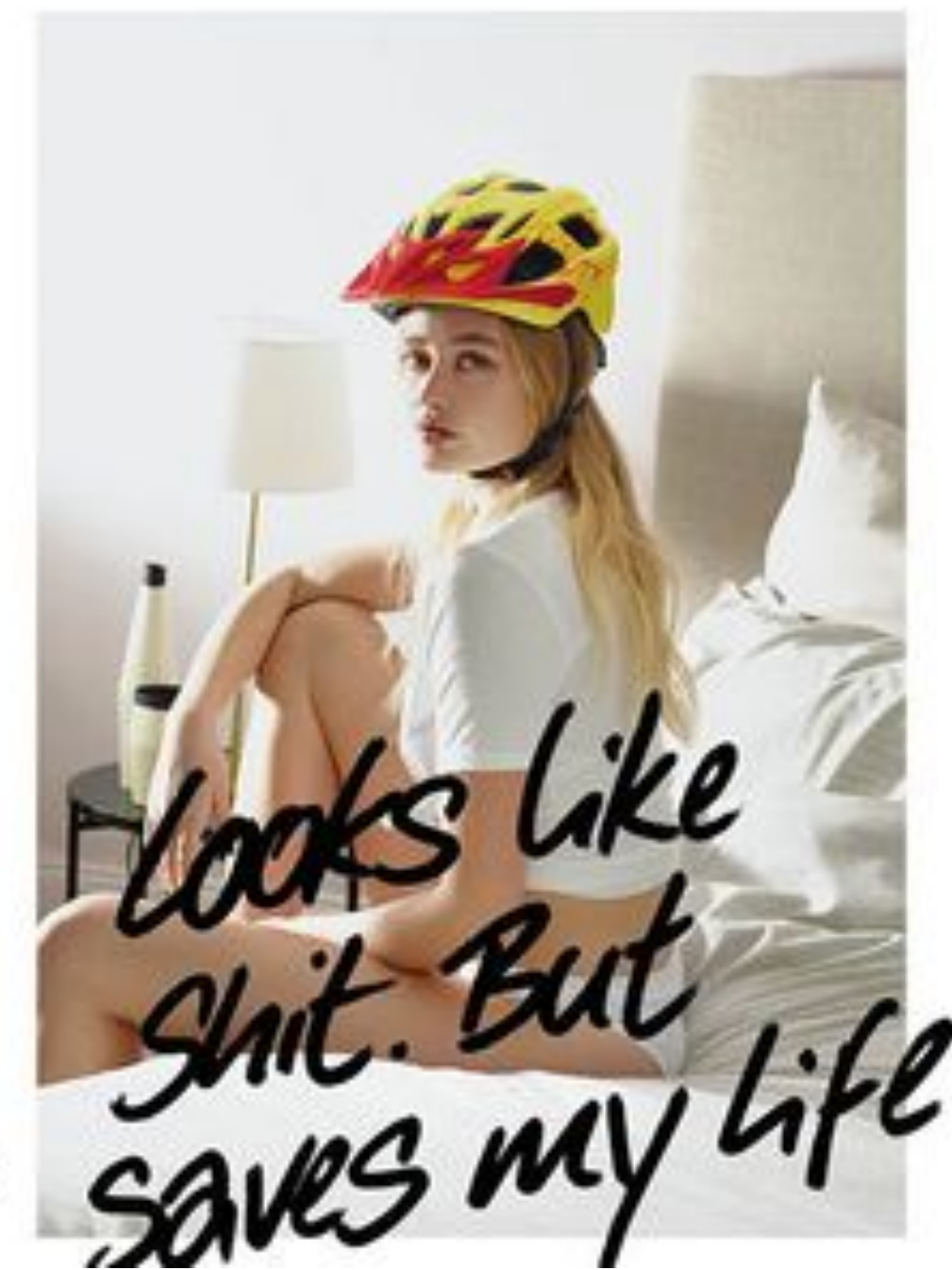
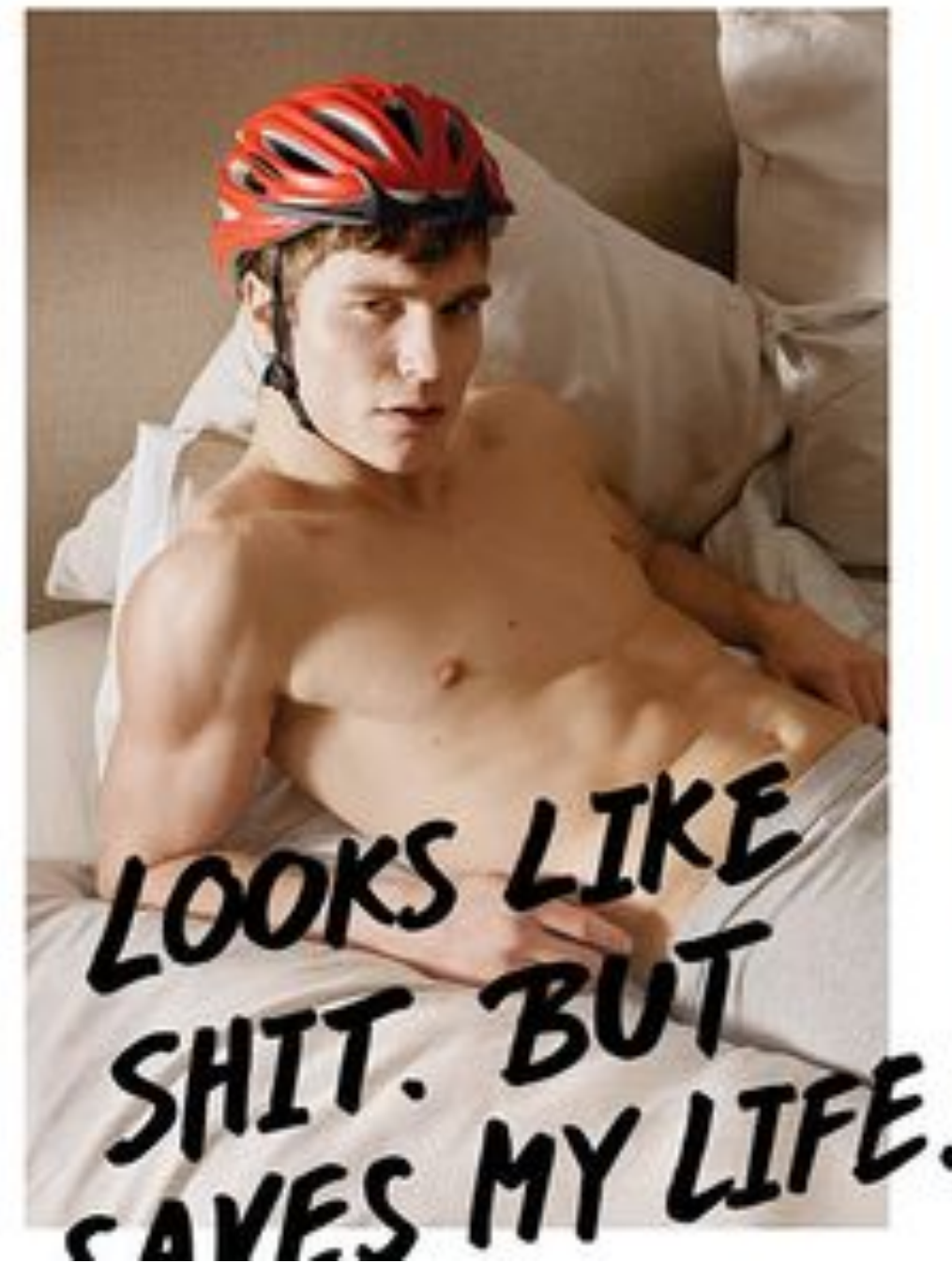

Op naar effectieve gedragsverandering: de route naar succes

Voorgaande campagnes

Voorgaande campagnes

Effectieve campagnes?

Zijn er zaken getest?

- Fietshelm campagne Zeeland.
- Tussen 2010 en 2015 gratis fietshelmen uitgedeeld aan basisschoolleerlingen.
- I.c.m. lespakketten, informatie voor ouders en een theaterstuk voor kinderen (inclusief fietshelmfeestje).
- 12% van kinderen (4-8 jaar) is hierna helm gaan dragen, die dat eerst niet deden.
- Alleen het eerste jaar effectief.
- Bij leeftijd 9-12 jaar geen effect.

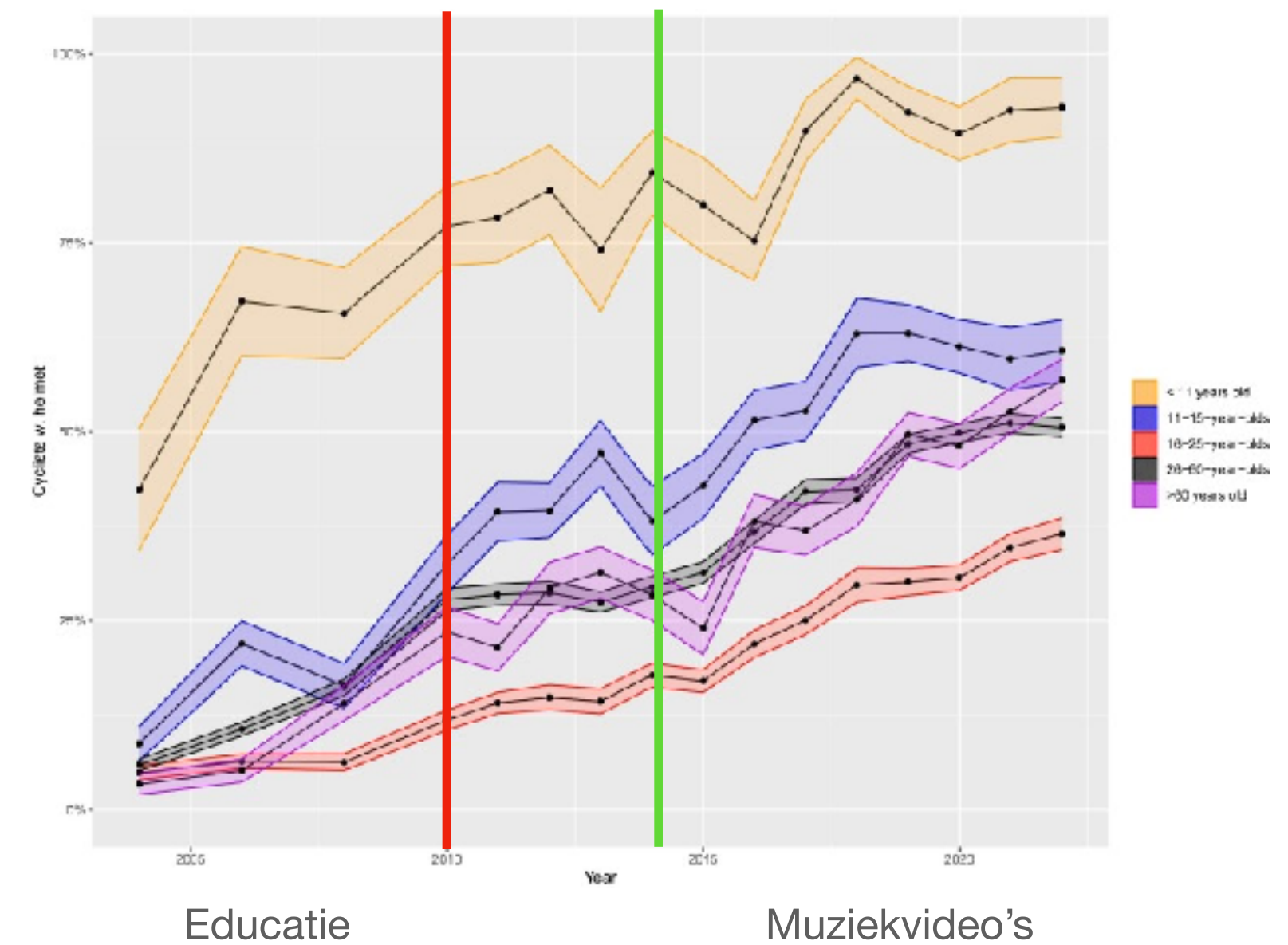
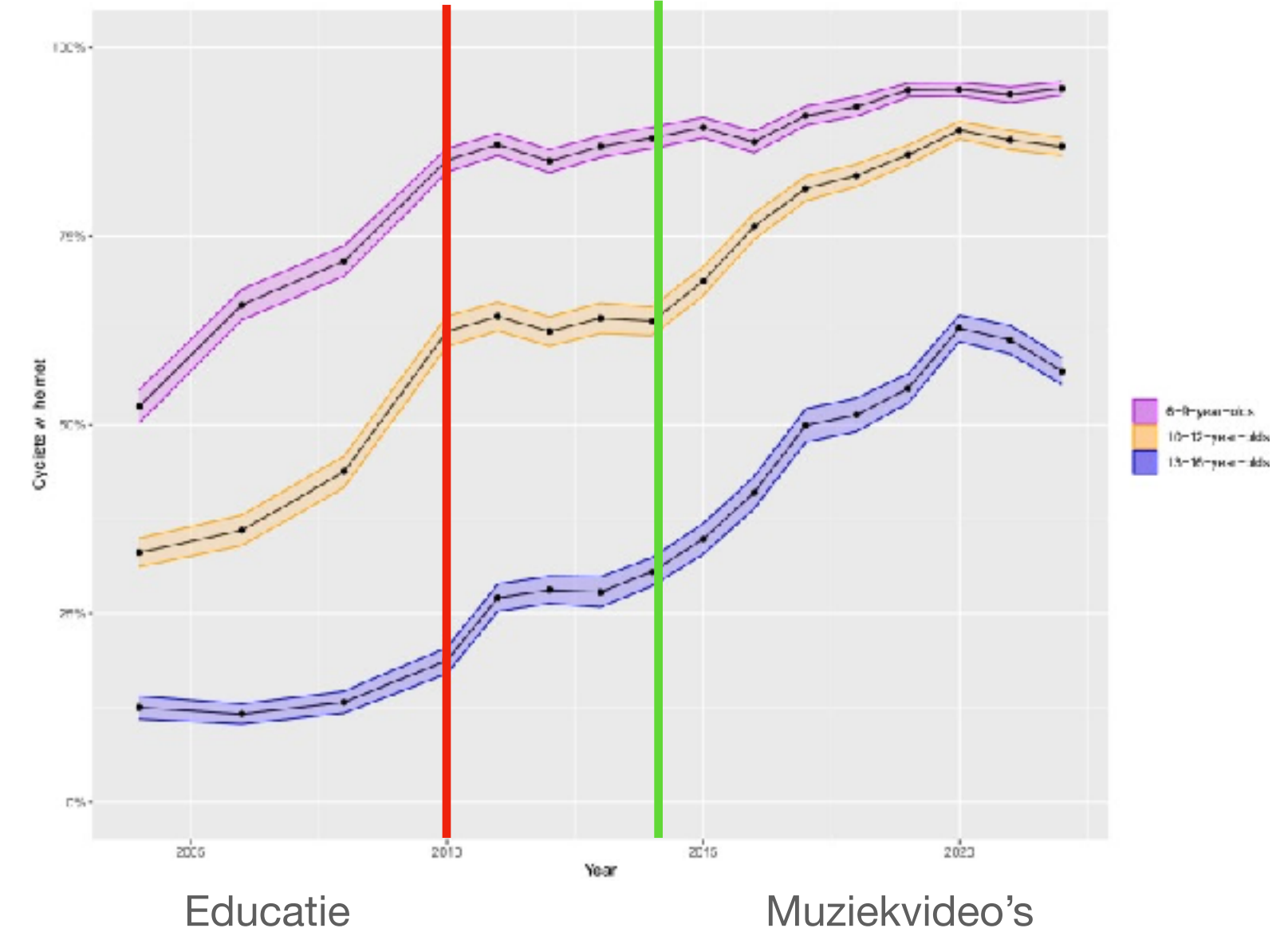

(Boele et al., 2016)

Effectieve campagnes?

Zijn er zaken getest?

- Deense campagne.
- Ook geen wettelijke helmplicht.
- In eerste jaren (2004-2010) enkel gefocust op educatie en verkeersveiligheid voorlichting op scholen.
- Dit had weinig effect.
- Vervolgens (2014-2020) zijn er 4 muziekvideo's gemaakt om ouders te ondersteunen bij overtuigen van kinderen om helm te dragen.
- Miljoenen views
- Helm gebruik gestegen van 6% (2004) naar 50% (2022).
- Helm gebruik onder kinderen gestegen van 33% (2004) naar 79% (2022).

(Olsson, 2023)

Effectieve campagnes?

(Olsson, 2023)

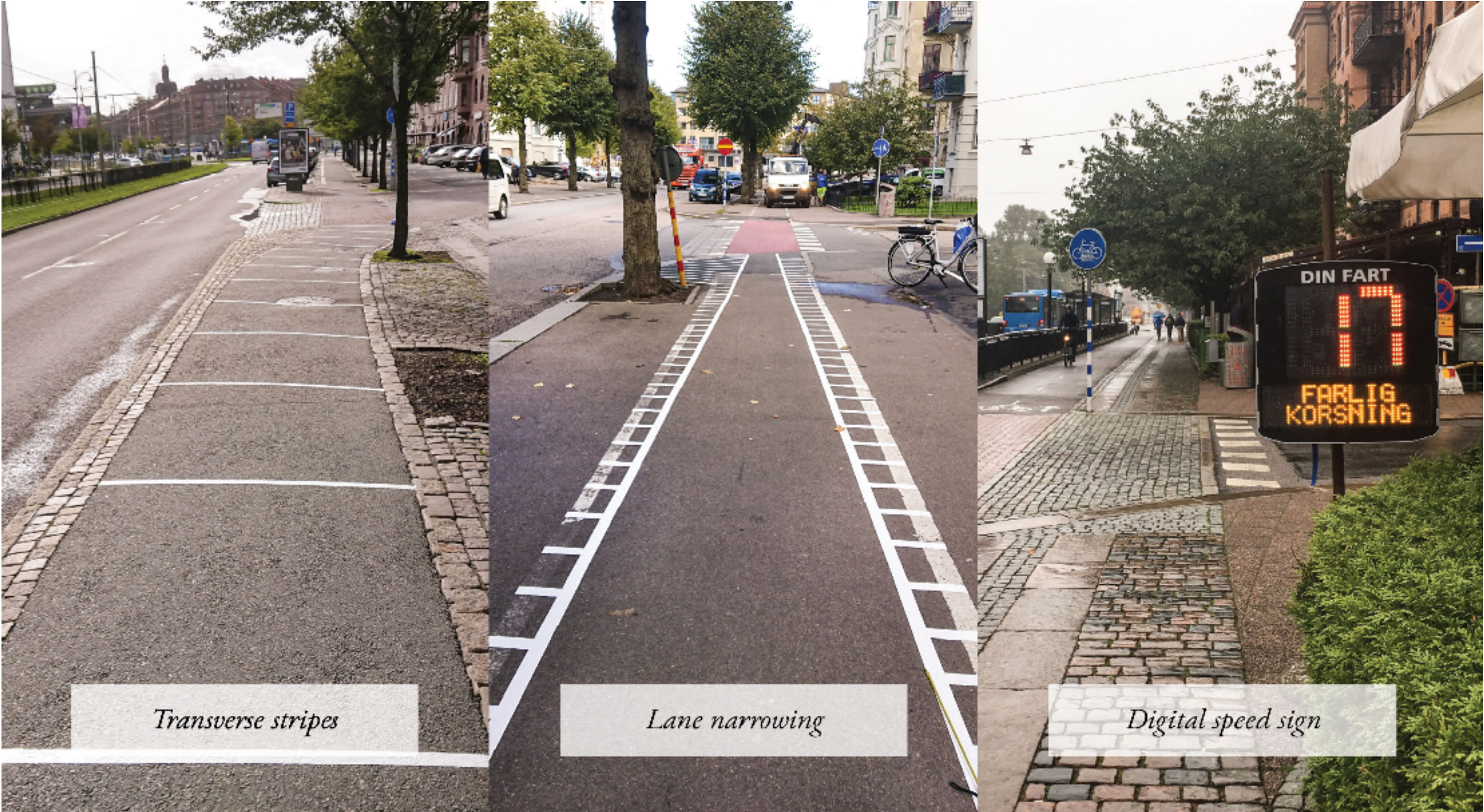
Effectieve campagnes?

Effectieve campagnes?

Effectieve campagnes?

Behavior Bootcamp

Tweedaagse opleiding
5 & 12 sep, Utrecht

➔ www.unravelbehavior.com

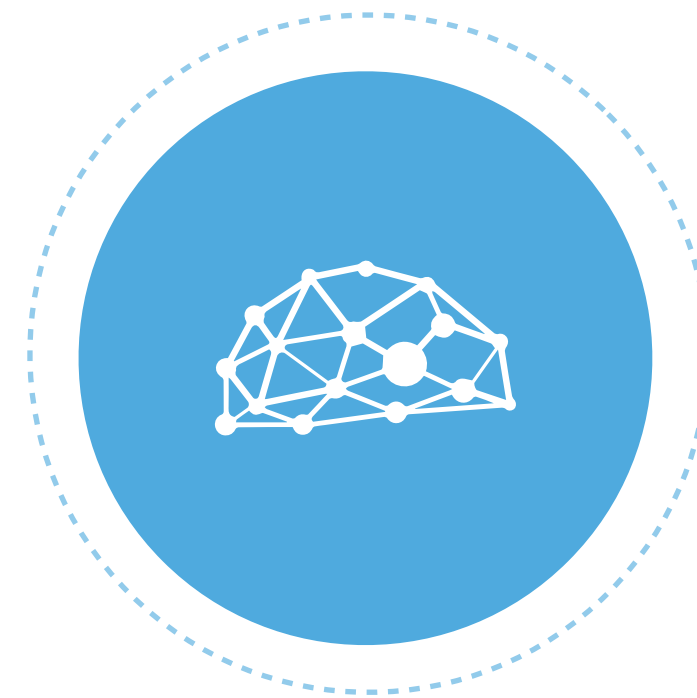

Webinar fietsveiligheid: fietshelmen & fatbikes

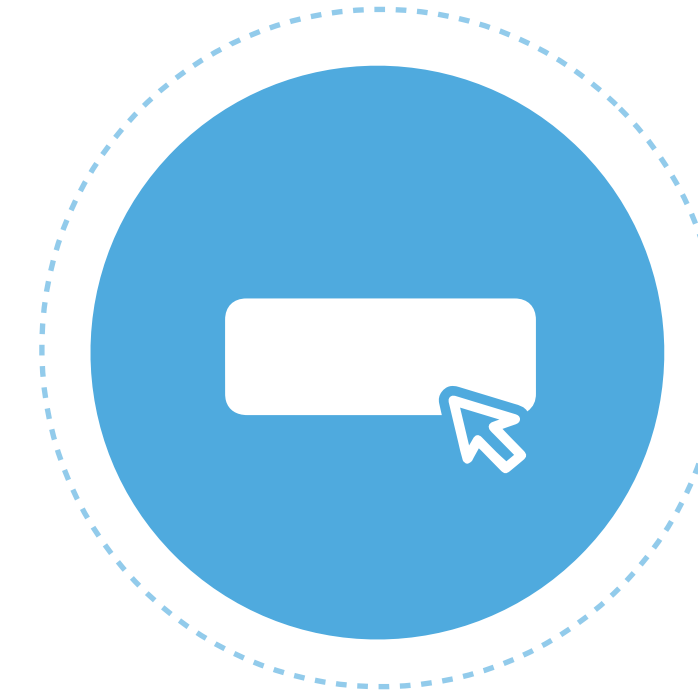
Topics van vandaag

Wat zijn de drijfveren achter het probleem?

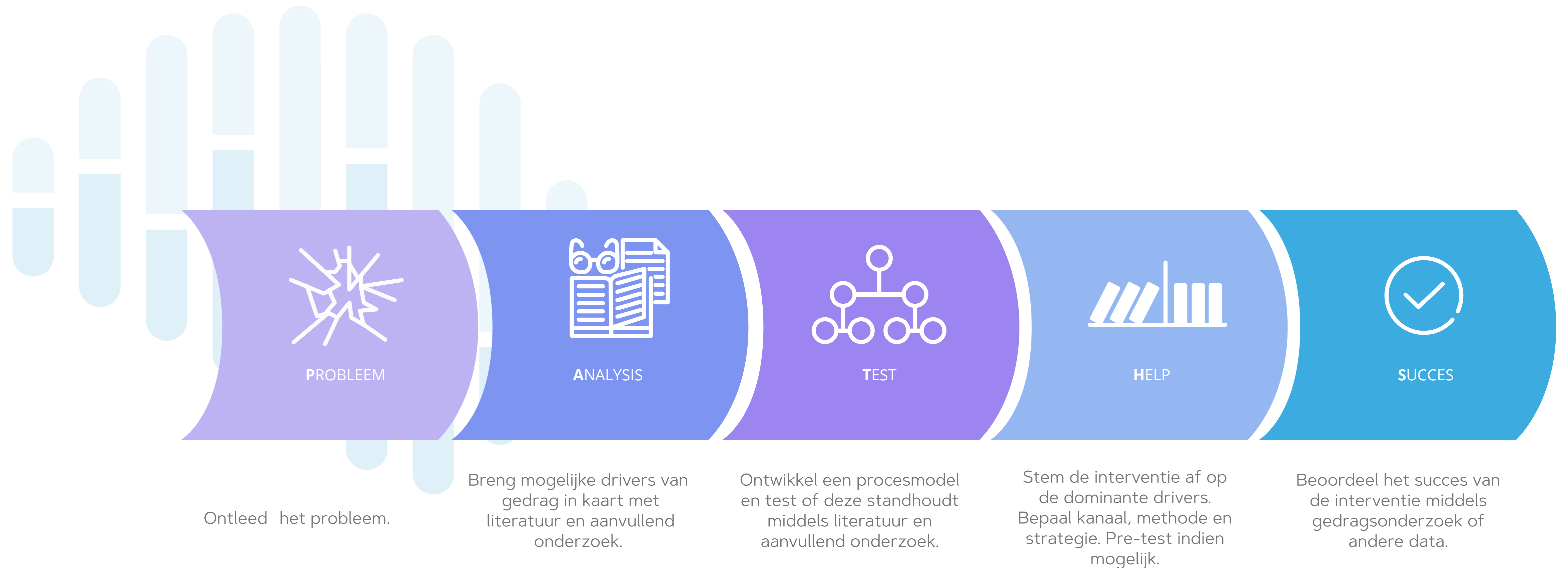

Wat is er al gedaan: do's and don'ts

Op naar effectieve gedragsverandering: de route naar succes

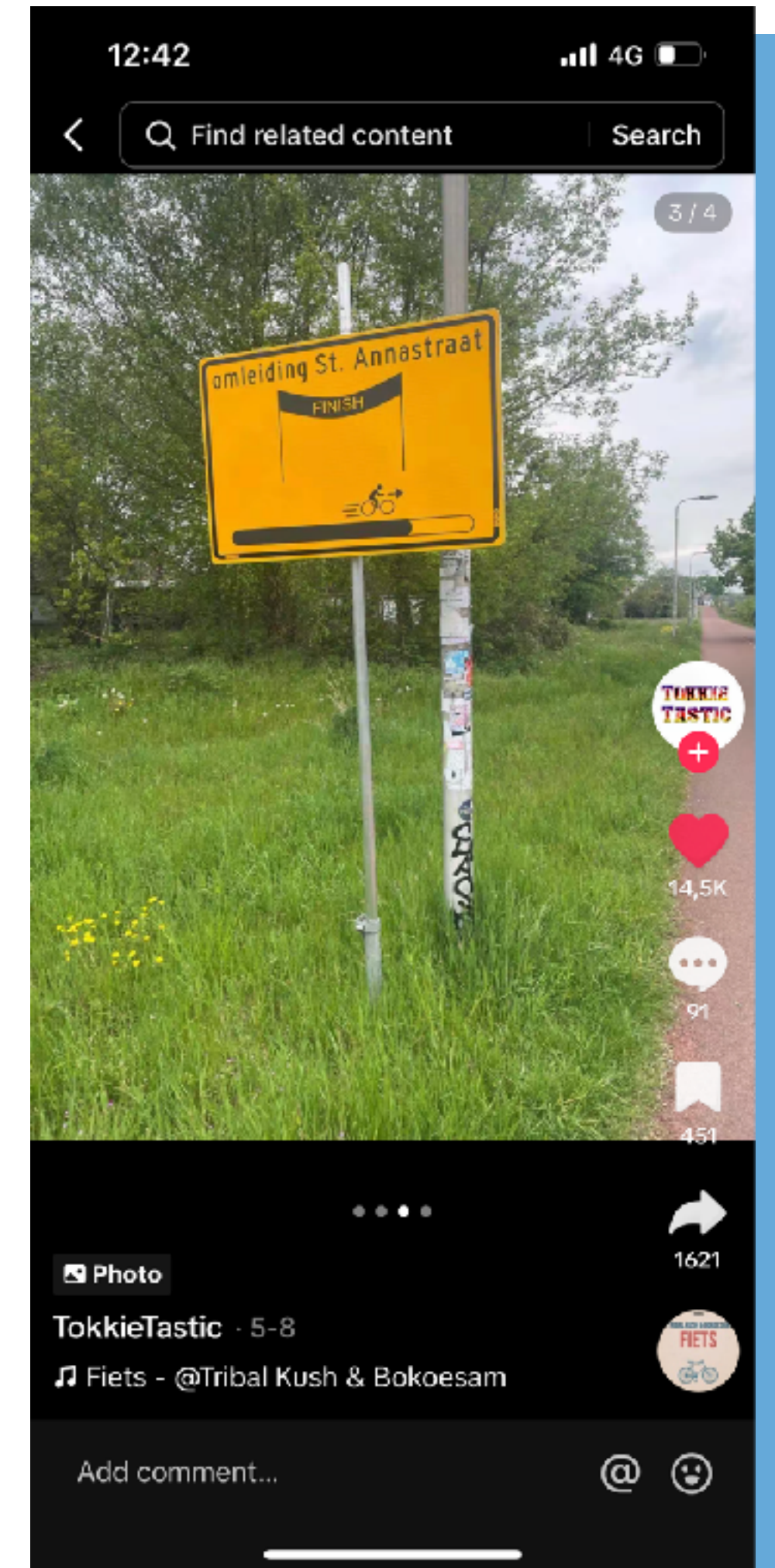
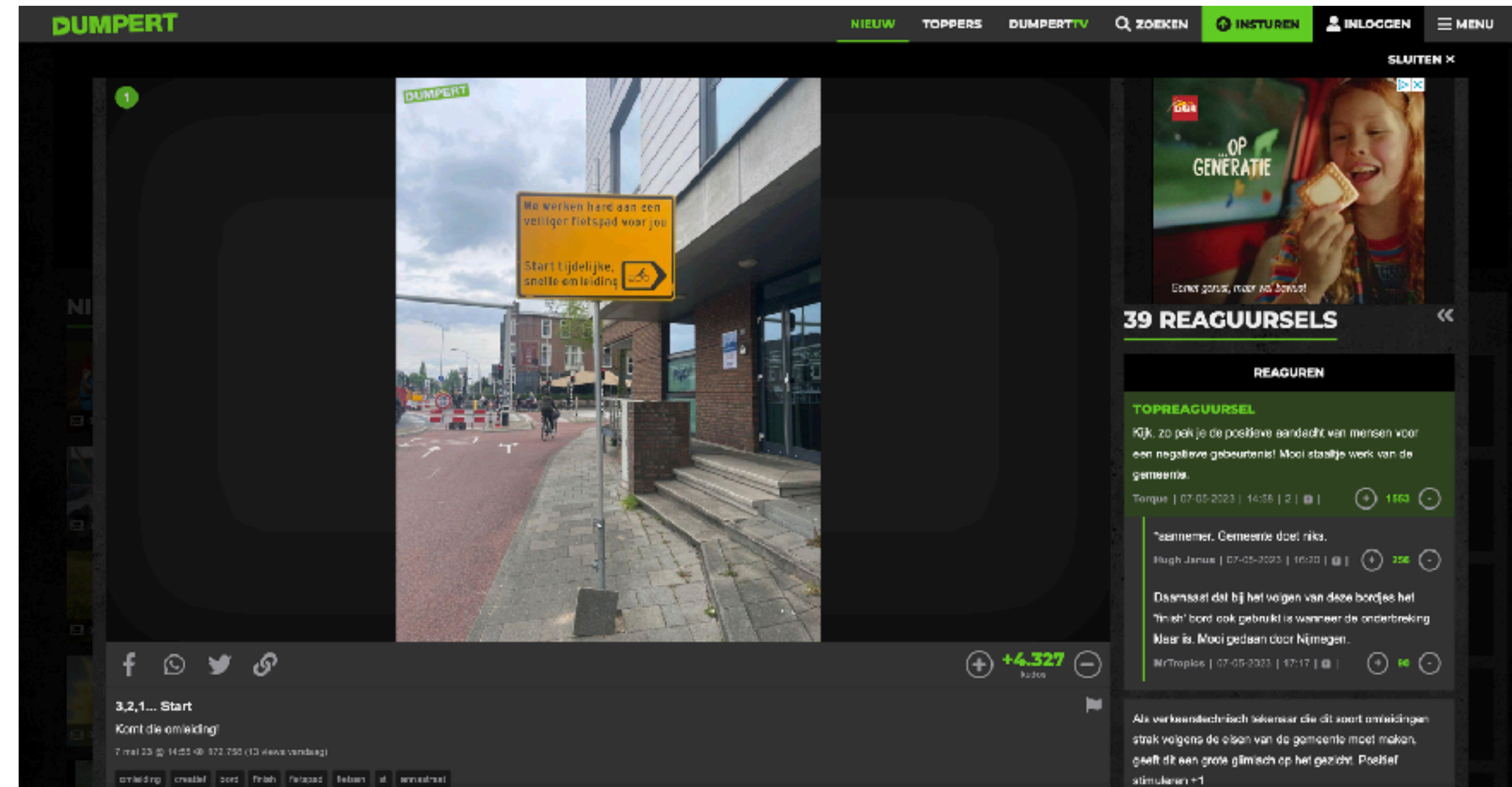
Effectieve beïnvloeding. **Het PATHS model**

Help fase. **LET OP: schakel een gedragsexpert in**

Zo gingen deze verkeersnudges viraal

Gedragwetenschappelijk Consult

Project Timeline

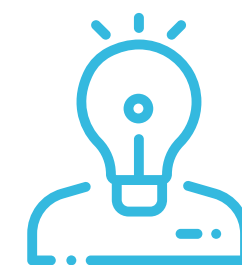

Stap 1

✓ 13-03-2023

BRIEFING

BUKO, de Gemeente Nijmegen en Van Gelder briefen Unravel Behavior over uitdaging en wensen.

Stap 2

✓ 22-03-2023

OBSERVATIE

Unravel analyseert omgeving en menselijk gedrag ter plekke. Ook nemen we interviews af.

Stap 3

✓ 24-03-2023

DRIVER MODEL

Unravel identificeert middels eigen onderzoek en literatuur belangrijkste drivers voor succesvolle interventie.

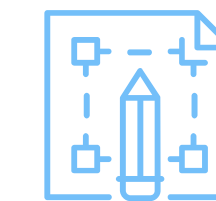

Stap 4

✓ 31-03-2023

INTERVENTIE

Unravel werkt bouwstenen van succesvolle interventie uit.

Stap 5

IMPLEMENTATIE

BUKO, de Gemeente Nijmegen en van Gelder implementeren advies.

Driver Analyse. Totaaloverzicht

++

Wat activeert gewenst gedrag?

- Duidelijke aanwijzingen
- Positieve bekrachtiging
- Verwachtingsmanagement
- Wederkerigheidsgevoel - dankbaarheid

De omleiding
volgen

Gewenst Gedrag

--

Wat blokkeert gewenst gedrag?

- Haast
- Lage risicoperceptie
- Weerstand tegen verandering

++

Wat activeert ongewenst gedrag?

- **Andere mensen zien die het ongewenste gedrag vertonen**
- Optimisme bias
- Gewoontegedrag

De omleiding
negeren en
tegen het
verkeer in
fietsen

Ongewenst Gedrag

--

Wat blokkeert ongewenst gedrag?

- Fricctie
- **Verantwoordelijkheidsgevoel**
- **Sociale afkeuring**
- Verbod

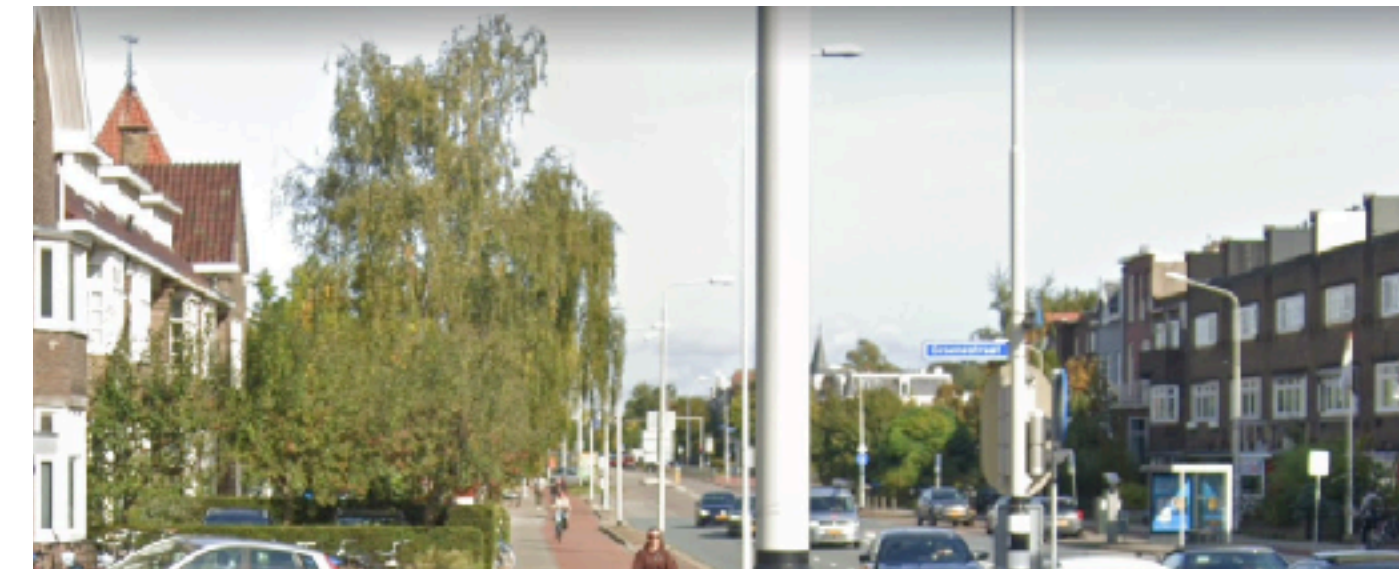
Advies

- Sociale afkeuring
- Verantwoordelijkheids gevoel
- Zien dat andere mensen dit doen —> daarom pas ver op het pad

Advies

- > S
- > v
- g
- > Z
- n
- d
- p
- u

Stef Bosgoed (He/Him) • 2e

5 mnd ...

Ik geef Financials praktische tips over #Finance #PowerBI en ...

En helemaal geinig als je in de verkeerde richting fietst, aan de kant van Esso. Dan staat er een bord met een boos kind. Ik voelde me gister wel een beetje betrappt toen ik me niet aan het parcours hield. Top actie!

Interessant

19

Reageren

5 reacties

Driver Analyse. Totaaloverzicht

++

Wat activeert gewenst gedrag?

- **Duidelijke aanwijzingen**
- **Positieve bekrachtiging**
- **Verwachtingsmanagement**
- Wederkerigheidsgevoel - dankbaarheid

De omleiding
volgen

Gewenst Gedrag

--

Wat blokkeert gewenst gedrag?

- Haast
- Lage risicoperceptie
- Weerstand tegen verandering

++

Wat activeert ongewenst gedrag?

- Andere mensen zien die het ongewenste gedrag vertonen
- Optimisme bias
- Gewoontegedrag

De omleiding
negeren en
tegen het
verkeer in
fietsen

Ongewenst Gedrag

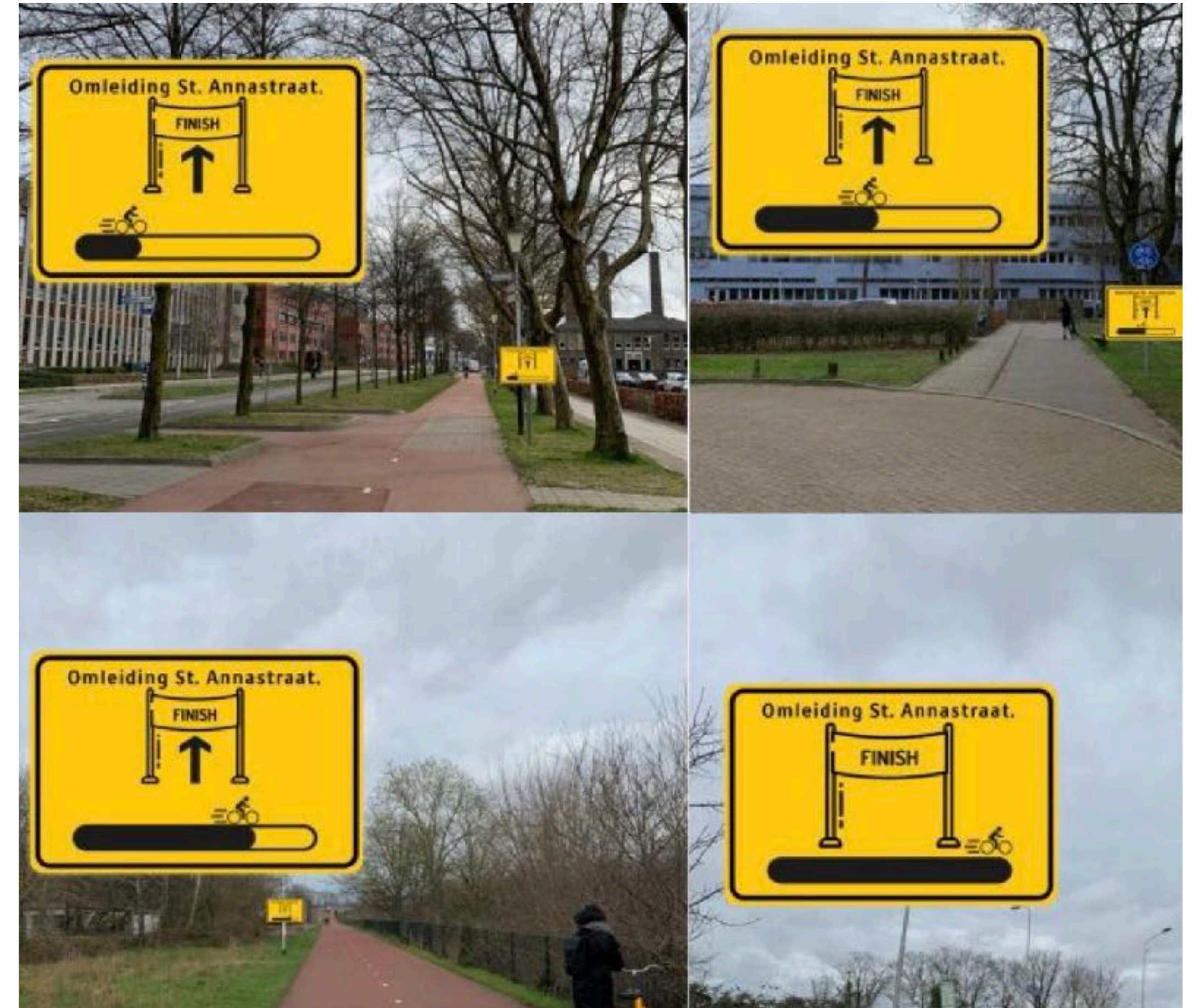
--

Wat blokkeert ongewenst gedrag?

- Fricctie
- Verantwoordelijkheidsgevoel
- Sociale afkeuring
- Verbod

Advies

- Verwachtingsmanagement
- Positieve bekrachtiging
- Duidelijke aanwijzingen

Advies

Behavior Bootcamp

Tweedaagse opleiding
5 & 12 sep, Utrecht

➔ www.unravelbehavior.com

Take-Aways: fietsveiligheid en gedrag

- ✓ **Wat is de driver?** Wat drijft gewenst gedrag en wat blokkeert ongewenst gedrag?
- ✓ **Drie bronnen van drivers.** Bestaande literatuur, gedragsobservatie en interviews.
- ✓ **Maak je interventie.** Richt je interventie op evidence based maatregelen van die driver.